

Datum van inontvangstneming : 20/08/2025

Zaak C-448/25 [Kutuski]ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

8 juli 2025

Verwijzende rechter:

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 juni 2025

Verzoekende partij:

GS

Verwerende partij:

O sp. z o.o. sp. k.

Zaaknummer V GC 118/25

18 juni 2025

De Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, V Wydział Gospodarczy (rechter in eerste aanleg Piotrków Trybunalski, vijfde afdeling bevoegd in handelszaken, Polen) [OMISSIS] heeft

na behandeling op 18 juni 2025 in Piotrków Trybunalski,

[OMISSIS] van de vordering tot betaling, ingesteld door **GS**

tegen **O** spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa (vennootschap met beperkte aansprakelijkheid – commanditaire vennootschap), met zetel te **G**

beslist:

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

- I.** Het Hof van Justitie van de Europese Unie op grond van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (*geconsolideerde versie*, PB 2010, C 326, blz. 47) de volgende prejudiciële vragen te stellen:
1. Moet artikel 6, lid 3, van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (*herschikking*) (PB EU L 2011, L, L 48/1) aldus worden uitgelegd dat de daarin bedoelde redelijke schadeloosstelling voor invorderingskosten in elk geval de kosten kan omvatten die zijn gemaakt om in de precontentieuze of de gerechtelijke fase een advocaat (advokat) of een juridisch adviseur (radca prawny) in te schakelen, ook al voorziet het nationale recht in een afzonderlijke procedure die de schuldeiser de mogelijkheid biedt om van de schuldenaar terugbetaling te vorderen van de kosten die zijn gemaakt om in een procedure voor de gerechtelijke autoriteiten een advocaat of een juridisch adviseur in te schakelen?
 2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, dient de uitdrukking „redelijke schadeloosstelling” uitsluitend betrekking te hebben op de kosten voor de handelingen van een advocaat of een juridisch dienstverlener op de markt op de plaats van vestiging van de schuldeiser, of dient ook rekening te worden gehouden met de redelijkheid van eventuele uitgaven voor het inschakelen van een advocaat of een juridisch adviseur in verhouding tot het bedrag van de gevorderde vordering, zodat de kosten voor een advocaat of een juridisch adviseur dat bedrag niet overschrijden?
- II.** Krachtens artikel 177, lid 1, punt 3¹, van de kodeks postępowania cywilnego (wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „k.p.c.”) wordt de behandeling van de zaak geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie de in punt I gestelde vragen heeft beantwoord.

MOTIVERING

I. Verwijzende rechter:

- 1 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, V Wydział Gospodarczy [OMISSIS]

II. Partijen

- 2 Verzoeker: G S [OMISSIS]
- 3 Verweerster: O spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa met zetel te G [OMISSIS]

III. Procedure voor de nationale rechterlijke instanties

- 4 Bij verzoekschrift van 12 november 2024 heeft verzoeker G S, via zijn professionele vertegenwoordiger, juridisch adviseur T M K, veroordeling gevorderd van verweerster, O spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa met zetel te G, tot betaling aan verzoeker van 9 279,19 PLN, vermeerderd met de wettelijke vertragingsrente vanaf 5 juli 2024 tot aan de betaling, alsook tot verwijzing in de kosten, met inbegrip van de kosten van juridische vertegenwoordiging.
- 5 Ter ondersteuning van zijn vordering voerde verzoeker aan dat verweerster gebruik had gemaakt van door hem verstrekte vervoersdiensten en dat zij, ondanks de verstrekking van die dienst, factuur nr. F/3/7/22 van 30 juli 2022, ten bedrage van 78 910,65 PLN, niet had betaald binnen de betalingstermijn, die was vastgesteld op 29 augustus 2022.
- 6 Aangezien het onmogelijk was om de betaling waarop verzoeker recht had in te vorderen, heeft hij beslist om gebruik te maken van de juridische bijstand van juridisch adviseur T M K. Op basis van een volmacht heeft deze juridisch adviseur een verzoekschrift ingediend bij de sąd okręgowy (rechter in eerste aanleg, Polen) en vervolgens, na in de betalingsbevelprocedure een betalingsbevel te hebben verkregen in zaak X GNc 342/23, de zaak voor tenuitvoerlegging doorverwezen naar een gerechtsdeurwaarder, die aan de zaak het nummer GKM 9/24 heeft toegekend. Naar aanleiding van deze handelingen is de schuldvordering betaald aan verzoeker, samen met de kosten van juridische vertegenwoordiging in deze procedure ten belope van 3 600,00 PLN (*juridische vertegenwoordiging in zaak X GNc 342/23*), 120,00 PLN (*juridische vertegenwoordiging in de procedure met het oog op het aanbrengen van een executoriale formule X GNc 342/23*) en 1 350,00 PLN (*juridische vertegenwoordiging in de tenuitvoerleggingsprocedure*), dat wil zeggen in totaal 5 070,00 PLN aan kosten voor rechtsbijstand.
- 7 Verzoeker moest aan juridisch adviseur T M K een commissievergoeding van 10 % betalen voor elk bedrag dat voor die schuld werd betaald/ingevorderd. Verzoeker heeft aan juridisch adviseur T M K 9 753,18 PLN betaald, te weten het nettobedrag van btw-factuur nr. 2024/20 van 6 juni 2024, die door het kantoor van juridisch adviseur T M K aan G S was uitgeschreven voor de invorderingskosten in verband met de zaken X GNc 342/23 en GKM 9/24.
- 8 Verweerster is dringend verzocht om vrijwillig aan haar betalingsverplichting te voldoen, maar zij heeft niet gereageerd. Van het verschuldigde bedrag werd daarentegen een bedrag van 473,99 PLN afgetrokken, wat overeenkwam met de schadeloosstelling ten belope van een vast bedrag van 100,00 EUR, die eerder was ingevorderd.
- 9 De Sąd Rejonowy w Sieradzu, V Wydział Gospodarczy (rechter in eerste aanleg Sieradz, vijfde afdeling bevoegd in handelszaken, Polen) heeft de zaak bij

beschikking van 29 november 2024 doorverwezen naar de Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (rechter in eerste aanleg Piotrków Trybunalski, vijfde afdeling bevoegd in handelszaken, Polen) waar de zaak op 13 januari 2025 is ontvangen.

- 10 Aangezien er geen reden was om in het kader van een betalingsbevelprocedure een betalingsbevel uit te vaardigen, is een afschrift van het verzoekschrift, vergezeld van de bijlagen, aan verweerster betekend. Verweerster heeft geen standpunt ten gronde ingenomen. Ter terechtzitting van 2 juni 2025 heeft de verwijzende rechter twijfels geuit die hebben geleid tot een prejudiciële vraag.

IV. Unierecht:

- 11 Overweging 12 van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (*herschikking*) (PB EU L 2011, L, L 48/1 (hierna: „richtlijn 2011/7/EU”) luidt:

Betalingsachterstand is een vorm van contractbreuk die door het in rekening brengen van een lage of geen interest op achterstallige betalingen en/of door traag verlopende invorderingsprocedures in de meeste lidstaten voor schuldenaren financieel aantrekkelijk is geworden. Een ingrijpende verandering in de richting van een stipte betalingscultuur, waarbij de uitsluiting van het recht om interest in rekening te brengen hoe dan ook wordt beschouwd als een kennelijk onbillijk contractueel beding of kennelijk onbillijke praktijk, is nodig om deze tendens te keren en om betalingsachterstand te ontmoedigen. Een dergelijke verandering vereist ook het invoeren van specifieke bepalingen met betrekking tot betalingstermijnen en de vergoeding van door schuldeisers gemaakte kosten, en onder meer dat uitsluiting van het recht op vergoeding van invorderingskosten als een kennelijk onbillijk beding dient te worden beschouwd.

- 12 Overweging 19 van richtlijn 2011/7/EU luidt:

Om betalingsachterstand te ontmoedigen, moeten schuldeisers een redelijke schadeloosstelling ontvangen voor de invorderingskosten die aan betalingsachterstand toe te schrijven zijn. De invorderingskosten moeten ook een vergoeding omvatten voor de administratiekosten en de interne kosten die als gevolg van de betalingsachterstand worden gemaakt; hiertoe moet deze richtlijn voorzien in een vast minimumbedrag, dat gecumuleerd kan worden met interest voor betalingsachterstand. De toekenning van een schadeloosstelling in de vorm van een vast bedrag moet ten doel hebben de aan invordering verbonden administratieve en interne kosten te beperken. Vergoeding van invorderingskosten moet worden bepaald zonder afbreuk te doen aan nationale bepalingen volgens welke een nationale rechter een schuldeiser een vergoeding kan toekennen voor extra schade in verband met de betalingsachterstand van een schuldenaar.

- 13 Overweging 20 van richtlijn 2011/7/EU luidt:

Naast het recht op betaling van een vast bedrag ter dekking van interne invorderingskosten moeten schuldeisers ook recht hebben op terugbetaling van de overige invorderingskosten die ontstaan door betalingsachterstand van een schuldenaar, waaronder met name kosten die schuldeisers moeten maken voor het inschakelen van een advocaat of incassobureau.

14 Overweging 33 van richtlijn 2011/7/EU:

De gevolgen van betalingsachterstand kunnen slechts ontmoedigend werken indien zij vergezeld gaan van snelle en voor de schuldeiser efficiënte invorderingsprocedures. Deze procedures dienen overeenkomstig het niet-discriminatiebeginsel van artikel 18 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie open te staan voor alle schuldeisers die gevestigd zijn in de Unie.

15 Artikel 6, leden 1 tot en met 3, van richtlijn 2011/7/EU bepaalt:

Artikel 6. Vergoeding van invorderingskosten.

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de schuldeiser wanneer bij handelstransacties interest voor betalingsachterstand overeenkomstig de artikelen 3 of 4 verschuldigd wordt, minstens een vast bedrag van 40 EUR mag invorderen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat het in lid 1 bedoelde vaste bedrag zonder aanmaning verschuldigd is als vergoeding voor de eigen invorderingskosten van de schuldeiser.

3. Naast het in lid 1 bedoelde vaste bedrag kan de schuldeiser aanspraak maken op een redelijke schadeloosstelling door de schuldenaar voor alle door diens betalingsachterstand ontstane invorderingskosten welke dat vaste bedrag te boven gaan. Daartoe kunnen onder meer de kosten worden gerekend die worden gemaakt voor het inschakelen van een advocaat of incassobureau.

V. Nationaal recht

16 Artikel 10, leden 1 en 2, van de ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (wet ter bestrijding van buitensporige vertragingen bij handelstransacties) van 8 maart 2013 (*geconsolideerde tekst Dz. U. 2023, volgnr. 1790*) bepaalt:

Artikel 10 [Invorderingskosten, vergoeding]

1. Vanaf de datum waarop de in artikel 7, lid 1, of artikel 8, lid 1, bedoelde interest opeisbaar wordt, heeft de schuldenaar, bij wijze van vergoeding van de invorderingskosten, zonder aanmaning recht op betaling door de schuldenaar van een bedrag dat omgerekend overeenkomt met:

1) 40 EUR – indien de waarde van de vergoeding niet hoger is dan 5 000 Poolse zloty (PLN);

2) 70 EUR – indien de waarde van de vergoeding hoger is dan 5 000 PLN, maar lager dan 50 000 PLN;

3) 100 EUR – indien de waarde van de vergoeding gelijk is aan of hoger is dan 50 000 PLN.

2. De schuldeiser heeft naast het in lid 1 genoemde bedrag recht op een redelijke vergoeding van de door hem gemaakte invorderingskosten die dat bedrag te boven gaan.

17 Artikel 98, leden 1 tot en met 3, van de kodeks postępowania cywilnego (wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „k.p.c.”):

§ 1 De in het ongelijk gestelde partij dient de tegenpartij des gevorderd de kosten te vergoeden die noodzakelijk zijn om op gerichte wijze haar rechten te doen gelden en zich te verdedigen (proceskosten).

§ 3 De voor de procedure noodzakelijke kosten van een door een advocaat vertegenwoordigde partij omvatten de honoraria, maar niet meer dan in afzonderlijke bepalingen vastgestelde honorariumtarieven, de kosten van één advocaat, de gerechtskosten en de kosten van de door de rechter bevolen persoonlijke verschijning.

18 Artikel 16, leden 1 tot en met 3, van de ustawa – Prawo o adwokaturze (wet op de advocatuur) van 26 mei 1982 (*Dz. U. 2024, volgnr. 1564, geconsolideerde tekst*):

Artikel 16 [Advocatenhonoraria]

1. De honoraria voor de handelingen van een advocaat worden vastgesteld in een overeenkomst met de cliënt.

2. De minister van Justitie stelt, na advies van de Naczelna Rada Adwokacka (hoge raad voor de advocatuur) en de Krajowa Rada Radców Prawnych (nationale raad van juridisch adviseurs), bij verordening het bedrag vast van de honoraria voor handelingen van advocaten voor de gerechtelijke autoriteiten, die als basis dienen voor de toekenning door de gerechten van de kosten van juridische vertegenwoordiging en van de advocatenkosten, met dien verstande dat het wegens de aard en de complexiteit van de zaak en de voor de advocaat noodzakelijke hoeveelheid werk gerechtvaardigd kan zijn kosten vast te stellen die hoger zijn dan het in lid 3 bedoelde minimumtarief, maar niet meer bedragen dan het zesvoud ervan.

3. De minister van Justitie stelt, na advies van de Naczelna Rada Adwokacka en de Krajowa Rada Radców Prawnych, bij verordening de minimumtarieven vast voor de in lid 1 bedoelde handelingen van advocaten, rekening houdend met de

aard en de complexiteit van de zaak en de voor de advocaat noodzakelijke hoeveelheid werk.

- 19 §1, §2, §15 en §16 van de rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (verordening van de minister van Justitie inzake de advocatenkosten) van 22 oktober 2015 (*Dz. U. 2023, volgnr. 2964, geconsolideerde tekst*):

§ 1 De verordening bepaalt:

- 1) de minimumtarieven voor de advocatenhonoraria, hierna: „minimumtarieven”;
- 2) het bedrag van de advocatenhonoraria in procedures voor de gerechtelijke autoriteiten, hierna: „honoraria”.

§ 2 De minimumtarieven bedragen, voor een waarde van het voorwerp van het geschil:

- 1) tot 500 PLN: 90 PLN;
- 2) boven 500 PLN tot 1 500 PLN: 270 PLN;
- 3) boven 1 500 PLN tot 5 000 PLN: 900 PLN;
- 4) boven 5 000 PLN tot 10 000 PLN: 1 800 PLN;
- 5) boven 10 000 PLN tot 50 000 PLN: 3 600 PLN;
- 6) boven 50 000 PLN tot 200 000 PLN: 5 400 PLN;
- 7) boven 200 000 PLN tot 2 000 000 PLN: 10 800 PLN;
- 8) boven 2 000 000 PLN tot 5 000 000 PLN: 15 000 PLN;
- 9) boven 5 000 000 PLN: 25 000 PLN.

§15

1. De honoraria die de basis vormen voor de toekenning van kosten van juridische vertegenwoordiging en advocatenhonoraria worden vastgesteld met inachtneming van de in de hoofdstukken 2 tot en met 4 vastgestelde minimumtarieven.

3. De honoraria worden vastgesteld op een bedrag dat hoger is dan het minimumtarief, maar niet hoger mag zijn dan het zesvoud van dat tarief, noch hoger dan de waarde van het voorwerp van de zaak, indien dit gerechtvaardigd is door:

- 1) de voor de advocaat noodzakelijke hoeveelheid werk, met name de tijd die is besteed aan de voorbereiding van de zaak, het aantal verschijningen voor het

gerecht, met inbegrip van (terecht)zittingen, de in de zaak verrichte handelingen, met inbegrip van de handelingen die zijn verricht met het oog op een minnelijke regeling van het geschil, ook voordat de rechtsvordering werd ingesteld;

2) de waarde van het voorwerp van de zaak;

3) de bijdrage van het werk van de advocaat aan de verduidelijking van de voor de beslechting van de zaak relevante omstandigheden, alsmede aan de verduidelijking en oplossing van belangrijke juridische kwesties die twijfel doen rijzen in de rechtspraak en de rechtsleer;

4) de aard en de complexiteit van de zaak, met name de wijze en de duur van de behandeling van de zaak, de omvang van het in de zaak verzamelde bewijsmateriaal, met name de toelating en verkrijging van bewijs van deskundigenonderzoeken of gerechtsdeskundigen, getuigenverklaringen, en bewijsstukken, van een aanzienlijke complexiteit en omvang.

§ 16 Een verzoek tot toewijzing van kosten van juridische vertegenwoordiging en advocaatkosten kan een verklaring bevatten betreffende het bedrag van de kosten voor advocatenhonoraria die de partij heeft moeten dragen. Bij gebreke van een dergelijke verklaring worden de kosten vastgesteld op een bedrag dat overeenkomt met het minimumtarief, behalve indien de in § 15, lid 3, bedoelde omstandigheden een andere vaststelling rechtvaardigen.

20 Artikel 22⁵, leden 1 tot en met 3, van de ustawa o radcach prawnych (wet betreffende juridisch adviseurs) van 6 juli 1982 (*Dz. U. 2024, volgnr. 499, geconsolideerde tekst*):

Artikel 22⁵ [Honoraria]

1. De honoraria voor de handelingen van juridisch adviseurs, die werkzaam zijn in kantoren van juridisch adviseurs of in vennootschappen zoals bedoeld in artikel 8, lid 1, en die werkzaam zijn krachtens een civielrechtelijke overeenkomst, worden vastgesteld in een overeenkomst met de cliënt.

2. De minister van Justitie stelt, na advies van de Krajowa Rada Radców Prawnych en de Naczelna Rada Adwokacka, bij verordening het bedrag vast van de honoraria voor handelingen van juridisch adviseurs voor de gerechtelijke autoriteiten, die als basis dienen voor de toekenning door de gerechten van de kosten van juridische vertegenwoordiging, met dien verstande dat het wegens de aard en de complexiteit van de zaak en de voor de juridisch adviseur noodzakelijke hoeveelheid werk gerechtvaardigd kan zijn kosten vast te stellen die hoger zijn dan het in lid 3 bedoelde minimumtarief, maar niet meer bedragen dan het zesvoud ervan.

3. De minister van Justitie stelt, na advies van de Krajowa Rada Radców Prawnych en de Naczelna Rada Adwokacka, bij verordening de minimumtarieven vast voor de in lid 1 bedoelde handelingen van juridisch adviseurs, rekening

houdend met de aard en de complexiteit van de zaak en de voor de juridisch adviseur noodzakelijke hoeveelheid werk.

- 21 §1, §2, §15 en §16 van de rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (verordening van de minister van Justitie inzake de kosten van verrichtingen door juridisch adviseurs) van 22 oktober [2015] (*Dz. U. 2023, volgnr. 1935, geconsolideerde tekst*):

§ 1 De verordening bepaalt:

- 1) de minimumtarieven voor de honoraria van handelingen door juridisch adviseurs, hierna: „minimumtarieven”;
- 2) het bedrag van de honoraria van handelingen door juridisch adviseurs voor de gerechtelijke autoriteiten, hierna: „honoraria”.

§ 2 De minimumtarieven bedragen voor elke waarde van het voorwerp van het geschil:

- 1) tot 500 PLN: 90 PLN;
- 2) boven 500 PLN tot 1 500 PLN: 270 PLN;
- 3) boven 1 500 PLN tot 5 000 PLN: 900 PLN;
- 4) boven 5 000 PLN tot 10 000 PLN: 1 800 PLN;
- 5) boven 10 000 PLN tot 50 000 PLN: 3 600 PLN;
- 6) boven 50 000 PLN tot 200 000 PLN: 5 400 PLN;
- 7) boven 200 000 PLN tot 2 000 000 PLN: 10 800 PLN;
- 8) boven 2 000 000 PLN tot 5 000 000 PLN: 15 000 PLN;
- 9) boven 5 000 000 PLN: 25 000 PLN.

§15

1. De honoraria die de basis vormen voor de toewijzing van kosten van juridische vertegenwoordiging worden vastgesteld met inachtneming van de in de hoofdstukken 2 tot en met 4 vastgestelde minimumtarieven.

3. De honoraria worden vastgesteld op een bedrag dat hoger is dan het minimumtarief, maar niet hoger mag zijn dan het zesvoud van dat tarief, noch hoger dan de waarde van het voorwerp van de zaak, indien dit gerechtvaardigd is door:

1) de voor de juridisch adviseur noodzakelijke hoeveelheid werk, met name de tijd die is besteed aan de voorbereiding van de zaak, het aantal verschijningen in een gerecht, met inbegrip van (terecht)zittingen, de in de zaak verrichte handelingen, met inbegrip van de handelingen die zijn verricht met het oog op een minnelijke regeling van het geschil, ook voordat de rechtsvordering werd ingesteld;

2) de waarde van het voorwerp van de zaak;

3) de bijdrage van het werk van de juridisch adviseur aan de verduidelijking van de feitelijke omstandigheden die relevant zijn voor de beslechting van de zaak, alsmede voor de beslechting van de zaak relevante omstandigheden, alsmede aan de verduidelijking en oplossing van belangrijke juridische kwesties die twijfel doen rijzen in de rechtspraak en de rechtsleer;

4) de aard en de complexiteit van de zaak, met name de wijze en de duur van de behandeling van de zaak, de omvang van het in de zaak verzamelde bewijsmateriaal, met name de toelating en verkrijging van bewijs van deskundigenonderzoeken of gerechtsdeskundigen, getuigenverklaringen, en bewijsstukken, van een aanzienlijke complexiteit en omvang.

§ 16 Een verzoek tot toewijzing van kosten van juridische vertegenwoordiging en advocaatkosten kan een verklaring bevatten betreffende het bedrag van de kosten voor honoraria van een juridisch adviseur die de partij heeft moeten dragen. Bij gebreke van een dergelijke verklaring worden de kosten vastgesteld op een bedrag dat overeenkomt met het minimumtarief, behalve indien de in § 15, lid 3, bedoelde omstandigheden een andere vaststelling rechtvaardigen.

VI. Redenen waarom de vraag is gesteld en standpunt van de verwijzende rechter:

Met betrekking tot de eerste vraag:

- 22 In de hierboven beschreven feitelijke omstandigheden heeft de verwijzende rechter in de eerste plaats twijfels over de uitlegging van artikel 6, lid 3, van richtlijn 2011/7/EU. Hij heeft in wezen twijfels over de vraag een redelijke schadeloosstelling van de invorderingskosten, met inbegrip van de vergoeding van de kosten voor het inschakelen van een *juridisch adviseur* (radca prawny) of een *advocaat* (advokat) in de precontentieuze fase, kan worden gevorderd wanneer het nationale recht (naar beoordeling van de rechter) de mogelijkheid biedt om de kosten voor een advocaat of een juridisch adviseur vergoed te krijgen in het kader van een vordering om de tegenpartij in de kosten van de procedure te verwijzen. Terwijl het niet mogelijk is om op zichzelf vergoeding van proceskosten te vorderen, kan wel zelfstandig vergoeding van de invorderingskosten worden gevorderd.
- 23 Het nationale recht bevat geen definitie van het begrip invorderingskosten. De wet ter bestrijding van buitensporige vertraging bij handelstransacties bevat geen

wettelijke definitie van deze kosten. Daarom acht de verwijzende rechter het gerechtvaardigd de terminologie van artikel 6, lid 3, van richtlijn 2011/7/EU te gebruiken, waarin uitdrukkelijk is bepaald dat daartoe ook de kosten kunnen gerekend die worden gemaakt voor het inschakelen van een advocaat.

- 24 Tegelijkertijd voorziet de kodeks postępowania cywilnego (wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „k.p.c.”) in de verplichting om, op verzoek van een partij, de kosten te vergoeden die noodzakelijk zijn om haar rechten doeltreffend geldend te maken en zich doeltreffend te verdedigen (*proceskosten*). Deze kosten omvatten onder meer de honoraria voor een advocaat of een juridisch adviseur, zonder evenwel de in de verordening vastgestelde tarieven te overschrijden. Bovendien voorzien de bepalingen van nationaal recht niet in de mogelijkheid om uitsluitend de betaling van proceskosten te vorderen, wanneer de partij geen andere betaling vordert. Het is niet mogelijk om de proceskosten – de kosten om een advocaat of juridisch adviseur in te schakelen – vergoed te verkrijgen op basis van de rechtsgrondslag die is vastgesteld in de k.p.c. met betrekking tot de in de precontentieuze fase gemaakte kosten om een advocaat of juridisch adviseur in te schakelen (*indien de verplichting van de schuldenaar in de precontentieuze fase is nagekomen*).
- 25 Gezien het voorgaande, gelet op het doel van richtlijn 2011/7/EU, en in het bijzonder op de hierboven vermelde overwegingen, moet volgens de verwijzende rechter worden aangenomen dat de redelijke invorderingskosten altijd de vergoeding voor de inschakeling van een advocaat of een juridisch adviseur kunnen omvatten. Anders zouden de doelstellingen van de richtlijn, die er in wezen op neerkomen dat de ondernemer niet de negatieve financiële gevolgen van het niet tijdig betalen door de wederpartij zou moeten dragen, niet kunnen worden bereikt. In dit verband zou het inschakelen van een advocaat door een ondernemer moeten worden beschouwd als een normale handeling die voortvloeit uit de uitoefening van een economische activiteit.
- 26 Bovendien zou, zoals hierboven reeds is aangegeven, de ondernemer-schuldeiser die in een precontentieuze fase een beroep heeft gedaan op een advocaat, wat ertoe heeft geleid dat de schuldenaar zijn prestatie heeft uitgevoerd, niet daadwerkelijk de mogelijkheid hebben om vergoeding van die kosten te vorderen. Dit zou in strijd zijn met de doelstellingen van de richtlijn.
- 27 Door te erkennen dat de redelijke invorderingskosten altijd de kosten voor het inschakelen van een advocaat of een juridisch adviseur kunnen omvatten, kunnen de doelstellingen van de richtlijn volledig worden verwezenlijkt. De ondernemer-schuldeiser die van dergelijke diensten gebruik zal maken, zal vergoeding van zijn kosten kunnen eisen van de schuldenaar, zelfs wanneer het niet noodzakelijk is een gerechtelijke procedure in te leiden met betrekking tot een schuld die voortvloeit uit een handelstransactie.
- 28 Het Hof is zijn rechtspraak tot dusver niet rechtstreeks ingegaan op de verhouding die in het nationale recht kan bestaan tussen het recht op vergoeding van

proceskosten en de vordering tot terugbetaling van de kosten van een advocaat of een juridisch adviseur.

- 29 Gelet op het voorgaande moet volgens de verwijzende rechter deze vraag worden beantwoord.

Met betrekking tot de tweede vraag:

- 30 De tweede vraag is gesteld voor het geval dat het Hof de eerste vraag bevestigend beantwoordt en strekt ertoe gedetailleerde criteria te verkrijgen die moeten worden toegepast op de betekenis van het begrip „redelijke” schadeloosstelling.
- 31 Het begrip „redelijke” schadeloosstelling behoeft geen nadere uitleg in geval van incassobureaus, aangezien, zoals uit de door de verwijzende rechter vastgestelde praktijk blijkt, de vergoeding van incassobureaus in de regel wordt vastgesteld op basis van een commissie van ongeveer 4 % tot 14 % van het bedrag van de ingevorderde schuldvorderingen.
- 32 Wat betreft de kosten voor advocaten of juridisch adviseurs, is de situatie enigszins anders, aangezien de bepalingen van de verordening (*zoals hierboven beschreven*) de minimumtarieven voor rechtshandelingen regelen, door te specificeren dat de rechter een bedrag mag toekennen van maximaal zes maal het minimumtarief, maar dat de waarde van de zaak niet overschrijdt. De marge waarbinnen de kosten voor advocaten of juridisch adviseurs worden begrepen, is dus vrij ruim, met dien verstande dat de waarde van het voorwerp van het geding een objectieve begrenzendende functie heeft.
- 33 Ook moet er op worden gewezen dat het mogelijk is dat, in het kader van een gerechtelijke procedure, een vergoeding van de proceskosten wordt toegekend vanwege de juridische vertegenwoordiging van een partij door juridisch adviseur of een advocaat, maar dat de door de rechter toegekende kosten lager zijn (*zoals bepaald in de verordening, naar beoordeling van de rechter*) dan de werkelijk gemaakte kosten. In een dergelijk geval moet worden nagegaan of de voor een dergelijk bedrag toegekende vertegenwoordigingskosten redelijk zijn en, indien dat niet het geval is, of de ondernemer-schuldeiser het recht heeft om tegen de schuldenaar een afzonderlijke vordering in te stellen tot vergoeding van de invorderingskosten van de schuldvordering bestaande uit het inschakelen van een advocaat of een juridisch adviseur, welke kosten het verschil vormen tussen de werkelijk gemaakte kosten en de kosten die de rechter als proceskosten toekent.
- 34 Volgens de verwijzende rechter blijkt uit de overwegingen en de bepalingen van de richtlijn dat zij tot doel had de lidstaten de verplichting op te leggen om de bepalingen van nationaal recht zodanig te vast te stellen dat een ondernemer-schuldeiser een reële en daadwerkelijke mogelijkheid heeft om alle gegronde, redelijke en marktconforme kosten voor het inschakelen van een advocaat terug te krijgen, wanneer de schuldenaar zijn betalingsverplichting in ruil voor de uitvoering van een handelstransactie niet nakomt. Dit beoogt niet alleen het financiële belang van een eerlijke ondernemer te beschermen, maar ook indirect

het economisch verkeer binnen de lidstaten te beïnvloeden door het creëren van juridische mechanismen die te late betalingen tussen ondernemers vanuit economisch oogpunt bijzonder onrendabel maken.

- 35 Dit doel kan echter niet worden losgekoppeld van de waarde van een handelstransactie zelf, waarvan de niet-nakoming voor de ondernemer-schuldeiser bijkomende kosten met zich meebrengt. Om die reden is het noodzakelijk concrete voorwaarden vast te leggen op basis waarvan ten minste bepaalde drempels kunnen worden vastgesteld waarboven de invorderingskosten worden geacht de redelijke kosten te overschrijden. Volgens de verwijzende rechter kan de waarde van de handelstransactie alsook de marktwaarde van de door de advocaat verrichte dienst een dergelijk criterium zijn.
- 36 Gelet op het belang van deze vraag voor de werking van de economie en de mogelijke toename van het aantal zaken waarin ondernemers een rechtsvordering instellen met het oog op de invordering bij schuldenaren van kosten voor het inschakelen van een advocaat of een juridisch adviseur, is een antwoord op de prejudiciële vragen van wezenlijk belang voor de juiste uitlegging en toepassing van de in het dictum van de onderhavige beslissing genoemde richtlijn.